

COBLANS az UNESCO 1972-es szimpóziumán felvette: *nem volna-e célszerűbb egyetlen angol nyelvű referáló szolgáltatás fenntartása*. Alighanem igaza van: az ISA és a LISA alapján, felhasználva a CCA tevékenységét, szoros kapcsolatokat építve ki a BS és az RZs szerkesztőségével, igen magas szinten volna megoldható a szakterület irodalmának bibliográfiai ellenőrzése.

E cél felé haladva az első lépés a hat szolgáltatás kiadójának megbeszélése lehetne, az UNESCO szervezésében. Ennek keretében megvitatásra kerülhetne a vizsgálatról készült jelentés, sor kerülhetne az együttműködési lehetőségek feltárására és az eredményes szakirodalmi feltárás érdekében tehető lépésekre.

(Sárdy Péter)

Irodalom

- [1] EDWARDS, Tom et al.: A comparative analysis of the major abstracting and indexing services for library and information science. – Paris, Unesco, 1975. (COM-75/WS/25).
- [2] EDWARDS, Tom: A comparative analysis of the major abstracting and indexing services for library and information science = Unesco Bulletin for Libraries, 30. köt. 1. sz. 1976. p. 18–25.
- [3] DANSEY, P.: A bibliometric survey of primary and secondary information science literature = Aslib Proceedings, 25. köt. 7. sz. 1973. p. 252–263.
- [4] GILCHRIST, A.: Documentation of documentation: a survey of leading abstracts services in documentation and an identification of key journals = Aslib Proceedings, 18. köt. 3. sz. 1966. p. 57–86.
- [5] MARTIN, J. – SLATER, M.: Tests on abstracts journals = Journal of Documentation, 20. köt. 4. sz. 1964. p. 212–235.
- [6] KEEN, E. Michael: A retrieval comparison of six published indexes in the field of library and information science = Unesco Bulletin for Libraries, 30. köt. 1. sz. 1976. p. 26–36.

FÜGGELÉK

A legfontosabb könyvtári és informatikai folyóiratok jegyzéke

Aktualne Problemy Informacii i Dokumentacii (Lengyelország)
 Angewandte Informatik (NSZK)
 ANRT Information et Documentation (Franciaország)
 Aslib Proceedings (Anglia)
 Australian Library Journal (Ausztrália)
 Bibliotekar' (Szovjetunió)
 Bulletin des Bibliothèques de France (Franciaország)
 Bulletin du CIMAB (Franciaország)
 Bulletin of the Medical Library Association (USA)
 Československá Informatika (Csehszlovákia)
 College and Research Library (USA)
 Documentaliste (Franciaország)
 Dokumentesyon Kenkyu (Japán)

IEEE Transactions on Professional Communication (USA)
 Informatik (NDK)
 Information (USA)
 Information Scientist (Anglia)
 Information Storage and Retrieval (Anglia)
 International Library Review (USA)
 Journal of Chemical Documentation (USA)
 Journal of Documentation (Anglia)
 Journal of Librarianship (Anglia)
 Journal of Library Automation (USA)
 Journal of Micrographics (USA)
 Journal of the American Society for Information Science (USA)
 Library Association Record (Anglia)
 Library Journal (USA)
 Library Quarterly (USA)
 Library Resources and Technical Services (USA)
 Library Trends (USA)
 Libri (nemzetközi)
 Methods of Information in Medicine (NSZK)
 Microdoc (Anglia)
 Nachrichten für Dokumentation (NSZK)
 Naucsno-Tehnicoszkaja Informacija (Szovjetunió)
 Naucsniue i Tehnicoszkie Biblioteki SzSzSzR (Szovjetunió)
 Probleme de Informare și Documentare (Románia)
 Program (Anglia)
 Rivista dell' Informazione (Olaszország)
 Szovetszkoe Bibliotekovedenie (Szovjetunió)
 Special Libraries (USA)
 Studii și Cercetari de Documentare (Románia)
 Technicka Knihovna (Csehszlovákia)
 Tidskrift för Dokumentation (Svédország)
 Tudományos és Műszaki Tájékoztatás (Magyarország)
 Unesco Bulletin for Libraries (nemzetközi)
 Wilson Library Bulletin (USA)
 Zeitschrift für Bibliothekswesen und Bibliographie (NSZK)
 Zentralblatt für Bibliothekswesen (NDK)

Szakszövegek redundancia-típusai

Ha szakszövegeket elemzünk, bebizonyosodik, hogy minden elemük az alábbi három csoport valamelyikében helyezhető el:

1. adatok,
2. a szükséges összekötő kifejezések,
3. redundancia.

Az adatok vagy táblázatos formában jelentkeznek, vagy szöveges formában, azaz a szükséges összekötő kifejezésekkel együtt. A táblázatos vagy szöveges formában jelentkező adatok képezik az adott információ szemantikai magját. Ez az információnak az a része, amelyet nem szabad sem redukálni, sem transzformálni, amely tehát az információ értelmének alapjaként létezik.

A szakszövegek fölösleges elemei alkotják a redundancia csoportját. Minthogy többféle válfajuk, típusuk van, érdemes – okulásul és előzetes figyelmeztetésként – osztályozni őket. Ime:

1. redundancia

1.1 additív redundancia

- 1.11 additív ballaszt-redundancia, amely azáltal válik fölöslegessé, hogy semmiféle releváns közlést nem tartalmaz (pl. *mint tudjuk*)
- 1.12 additív implicit redundancia, melynek fölöslegessége abból adódik, hogy az általa nyújtott közlést az információ más eleme valójában már tartalmazza (pl. az alumínium 658, a réz *ennél magasabb*, 1083 C fokon olvad)

1.2 duplikációs redundancia

- 1.21 duplikációs, ismétlődő redundancia, amelynek fölös volta ugyanazon kifejezés szükségtelen megismétléséből adódik (pl. az alumínium, *az alumínium szürke*)
- 1.22 duplikációs szinonim redundancia, amely – fölöslegesen – szinonimával ismét meg valamely kifejezést (pl. az alumínium, *a 13. sz. elem 658 C fokon olvad*)
- 1.23 duplikációs tautológikus redundancia, amely akkor lép fel, ha valamilyen kijelentést azonos értelmű kijelentéssel ismétlünk meg (pl. *az alumínium szürke és az alumínium színe szürke*).

/HAMAN, P.: *Charakter redundance v technických odborných textech = Československá Informatika*, 18. köt. 1. sz. 1976. p. 14–20./

(Futala Tibor)

KÖNYVTÁRI HÁLÓZAT – KÖNYVTÁRI MUNKA

Szakkönyvtárak és a nagyvárosi könyvtári hálózatok

A Chicago (és agglomerátuma) könyvtári ellátásának javítását célzó, a *különböző típusú könyvtárakon alapuló újfajta együttműködés* eredete 1969-re nyúlik vissza. A politikai, nem pedig könyvtári eredetű kezdeményezés hatására jött létre az *Illinois Regional Library Council* (Illinois Regionális Könyvtári Tanácsa), amely kidolgozta az együttműködés alapelveit. Ezeket 1971-ben 89 könyvtár fogadta el. A hálózatban jelenleg 192 könyvtár vesz részt, s ezek közel 40%-a szakkönyvtár (a szakkönyvtárosok a tervezés és fejlesztés során mindvégig aktív részt vállaltak a munkálatokban).

Illinois állam 1965-ben foglalkozott *először* könyvtári hálózatok kérdésével, amikor *létrehozta a közművelődési könyvtári hálózatokat*. Ezek, továbbá a közművelődési és más típusú könyvtárak közti, ill. a szakkönyvtárak egymásközti (rendszerint sokkal régebbi, de informális keretek közt működő) együttműködése biztosította az új, több típusú könyvtárközi együttműködés szükséges környezetét.

Hogy a nagy múltú együttműködés mellett mégis szervezett, hálózati jellegű együttműködés kialakítására törekedtek, azt számos tényező indokolta. A szakkönyvtárak szempontjából ezek közül a legfontosabbak:

a szakkönyvtárak nem használták ki az összes rendelkezésre álló lehetőséget;

szolgáltatásaik a fenntartó intézményen kívül legfeljebb néhány, hasonló körben működő intézmény munkatársaira terjedtek ki;

néhány szakkönyvtár elzárkózott a „szabad” információcserétől;

a gyakorlatból nem derült ki, hogy az együttműködés keretében a szakkönyvtárak mit nyerhetnek ill. mit nyújthatnak.

Az új típusú könyvtárközi együttműködés alapdokumentumainak kifejlesztése során elsősorban az alábbi (legfontosabbnak tekintett) alapelveket vették figyelembe:

1. a szervezeti keret biztosítja az önkéntes részvétel lehetőségét;
2. az együttműködést olyan testület irányítja, amelyben minden könyvtártípus, a könyvtár használói és a szolgált közösség is képviseltetést kap;
3. az együttműködés kiegészíti a könyvtárak tevékenységét, de azt nem helyettesíti és azzal nem konkurrál;
4. a különböző típusú könyvtárak közti eltérések ellenére minden könyvtár hozzájárulhat az együttműködéshez és nyerhet abból;
5. megfelelő kommunikációs csatornákra van szükség;
6. bizonyos könyvtári programok gyorsabban és hatékonyabban hajthatók végre önkéntes együttműködéssel, mint valamely könyvtár keretében;
7. a közös problémák megoldására közös kísérletek végezhetők;
8. az együttműködés irányításához függetlenített titkárság szükséges;
9. a helyi anyagi támogatás biztosításáig külső pénzügyi források szerzendők;